

UZASADNIENIE

W dniu 18 marca 2015 roku do Rady Gminy Brzeźnica wpłynął protest wyborczy złożony przez Zenobię Stolarz, Annę Jesionowską, Leszka Szustakowskiego, Bożenę Telewa, Elżbietę Przygodę, reprezentowanych przez pełnomocnika – adwokata Marzenę Iwanowicz, dotyczącego przeprowadzonych w dniu 06 lutego 2015 roku wyborów Sołtysa, Rady Sołeckiej oraz Komisji Rewizyjnej Sołectwa Wrzesiny.

Wnioskodawcy domagali się podjęcia uchwały w przedmiocie stwierdzenia nieważności przeprowadzonych w dniu 06 lutego 2015 roku wyborów Sołtysa, Rady Sołeckiej oraz Komisji Rewizyjnej Sołectwa Wrzesiny, których przebieg zapisano w protokole Zebrania Wiejskiego (Zebrania Wyborczego) Sołectwa Wrzesiny z dnia 06 lutego 2015 roku.

W uzasadnieniu protestu pełnomocnik Wnioskodawców wskazała, iż w wyniku wyborów przeprowadzonych w dniu 06 lutego 2015 roku Komisja Skrutacyjna, na podstawie wyników głosowania stwierdziła wybór Daniela Dźwila, jako sołtysa, Kacpra Jesionowskiego, Zbigniewa Motyki, Jolanty Irskiej, Agnieszki Jasińskiej – Dźwil, Katarzyny Jakubas – Hałukowicz i Justyny Daraż, jako Członków Rady Sołeckiej, a także Piotra Motyki, Przemysława Hałukowicz i Sławomiry Marczuk, jako Członków Komisji Rewizyjnej Sołectwa Wrzesiny.

Pełnomocnik Wnioskodawców w dalszej części uzasadnienia protestu wskazała, iż Zbigniew Motyka oraz Justyna Daraż – Członkowie Rady Sołeckiej nie są stałymi mieszkańcami Wrzesin, bowiem Zbigniew Motyka zamieszkuje w Żarach, zaś Justyna Daraż zamieszkuje w Jeleninie, tym samym nie posiadają oni biernego prawa wyborczego do organów jednostki pomocniczej. Jednocześnie, jak wskazała pełnomocnik Wnioskodawców osoby głosujące Robert Głęb, Piotr Czyżewski oraz Katarzyna Grabkowska nie zamieszkują na terenie Sołectwa Wrzesiny.

W związku z powyższym pełnomocnik Wnioskodawców zarzuciła naruszenie §13 oraz §15 ust. 4 Statutu Sołectwa Wrzesiny, wprowadzonego uchwałą Nr XI/80/2004 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 20 września 2004 roku w sprawie Statutu sołectwa Wrzesiny.

Nadto, jak wskazano w dalszej części uzasadnienia w wyborach udział brały nie wskazane z imienia i nazwiska osoby, które najprawdopodobniej spożywały wcześniej alkohol. Okoliczność ta w ocenie pełnomocnik Wnioskodawców skutkuje nieważnością wyborów w związku z art. 82 Kodeksu cywilnego.

W celu wyjaśnienia zasadności zarzutów podniesionych w proteście wyborczym Komisja Rewizyjna Rady Gminy Brzeźnica przeprowadziła w dniach 17 – 24 kwietnia 2015 roku czynności wyjaśniające.

Ustalenia Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Brzeźnica przedstawiono w dalszej części

uzasadnienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż kwestia wyborów sołtysa i członków rady sołeckiej została uregulowana bardzo ogólnie w art. 36 ust. 2 w ustawy o samorządzie gminnym. Stosownie do wyżej przywołanego przepisu sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Przepis ten określa jedynie podstawowe zasady ustawowe, natomiast pozostałe niż wymienione w art. 36 ust 2 kwestie, w tym: czas trwania kadencji, sposób przeprowadzania wyborów (czy to na zebraniu wiejskim, czy też w lokalu wyborczym w określonym dniu od określonej godziny rano do określonej po południu), zawiadomienie mieszkańców o wyborach, sposób zgłaszania kandydatów, organizacja i sposób głosowania, protesty wyborcze i tryb ponownych wyborów w razie uznania protestu, powinny być uregulowane właśnie w statucie sołectwa, przez Radę Gminy. Przy czym przepisy zawarte w statucie sołectwa, nie mogą być sprzeczne z zacytowanym przepisem ustawowym, nie mogą go modyfikować ani zmieniać. Ustawa jest bowiem aktem prawa wyższego rzędu, a statut sołectwa jako akt prawa miejscowego, jest aktem prawa niższego rzędu.

Odnosząc się do zarzutu braku czynnego i biernego prawa wyborczego wskazanych w proteście osób, biorących udział w Wyborczym Zebraniu Wiejskim w dniu 06 lutego 2015 roku, wskazać należy, iż przepis art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, że wybierać sołtysa i członków rady sołeckiej mają prawo „stali mieszkańcy uprawnieni do głosowania” oznacza przede wszystkim, iż w statucie sołectwa nie można ograniczać kręgu głosujących do mieszkańców posiadających zameldowanie w sołectwie. Oznaczałoby to bowiem zawężenie kategorii osób posiadających status „stałego mieszkańca” do osób posiadających stałe zameldowanie. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie panuje zgoda co do tego, iż fakt „stałego zamieszkiwania” w danej miejscowości ustala się na podstawie art. 25 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z jego brzmieniem miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Nie oznacza to jednak, że fakt stałego zameldowania na terenie danej nieruchomości pozbawione zostało jakiegokolwiek znaczenia.

Stosownie do §23 uchwały Nr XI/80/2004 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 20 września 2004 roku w sprawie Statutu sołectwa Wrzesiny: „Czynne i biernie prawo wyborcze przysługuje mieszkańcom sołectwa według zasad ustalonych dla wyboru rad gmin.”.

W aktualnym stanie prawnym czynne i biernie prawo wyborcze określa ustawa z dnia 05 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112 ze zm.), której przepisy, nie zaś jak wskazała pełnomocnik Wnioskodawców, przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. z 2003 r. Nr 151, poz. 1547 ze zm.), należy stosować odpowiednio.

Zgodnie z art. 10, art. 11 i art. 18 Kodeksu wyborczego, czynne i bierne prawo wyborcze posiada każdy obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze działania danej rady i jest wpisany do prowadzonego w danej gminie stałego rejestru wyborców. Tak więc, aby być osobą uprawnioną do głosowania w wyborach sołtysa w danym sołectwie, nie wystarczy być stałym pełnoletnim mieszkańcem sołectwa, ale również być ujętym w stałym rejestrze wyborców w gminie, w której znajduje się dane sołectwo, co w niniejszej sprawie oznacza, że należy być wpisanym do stałego rejestru wyborców.

Wpisani do rejestru wyborców są zaś wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na pobyt stały. Są oni wpisywani do rejestru wyborców z urzędu (art. 18 § 8 Kodeksu wyborczego). Natomiast, wyborcy stale zamieszkani na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały, wpisywani są do rejestru, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek zawierający stosowne dane (art. 19 § 1 Kodeksu wyborczego). Przepis ten odnosi się również do wyborcy nigdzie niezamieszkałego, przebywającego na obszarze danej gminy (art. 19 § 2 Kodeksu wyborczego).

Jak zatem wynika z powyższego fakt zameldowania na pobyt stały w danej miejscowości stanowi kryterium pomocnicze dla określenia biernego i czynnego prawa wyborczego do organów jednostek pomocniczych.

Odnosząc powyższe do zarzutu zawartego w uzasadnieniu protestu wyborczego, jakoby Zbigniew Motyka – Członek Komisji Rewizyjnej Sołectwa Wrzesiny oraz Justyna Daraż – Członek Rady Sołeckiej nie byli stałymi mieszkańcami Wrzesin, bowiem Zbigniew Motyka zamieszkuje w Żarach, zaś Justyna Daraż zamieszkuje w Jeleninie, tym samym nie posiadają oni biernego prawa wyborczego do organów jednostki pomocniczej oraz jakoby głosujący Robert Głąb, Piotr Czyżewski oraz Katarzyna Grabkowska nie zamieszkiwali na terenie Sołectwa Wrzesiny, co nie pozwala przypisać tym osobom czynnego prawa wyborczego, wskazać należy, iż zarzut ten okazał się bezzasadny.

W aktach postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Brzeźnica znajdują się poświadczenia zameldowania na pobyt stały: Justyny Daraż (zameldowana na pobyt stały we Wrzesinach od 10 sierpnia 1977 roku), Zbigniewa Motyki (zameldowany na pobyt stały we Wrzesinach od 15 lipca 1978 roku), Katarzyny Grabkowskiej (zameldowana na pobyt stały we Wrzesinach od 18 marca 1992 roku), Roberta Głąb (zameldowany na pobyt stały we Wrzesinach od 11 grudnia 2012 roku), Piotra Czyżewskiego (zameldowany na pobyt stały we Wrzesinach od 07 stycznia 1990 roku).

Zatem nie ulega wątpliwości, iż osoby te jako wpisane z urzędu do rejestru wyborców mają, zgodnie z art. 10, art. 11, art. 18 i art. 19 Kodeksu wyborczego oraz §23 uchwały Nr XI/80/2004 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 20 września 2004 roku w sprawie Statutu sołectwa Wrzesiny, zarówno bierne, jak i czynne prawo wyborcze do organów Sołectwa Wrzesiny.

Odnosząc się zaś do przesłanki „stałego zamieszkania” we Wrzesinach, w rozumieniu

art. 25 Kodeksu cywilnego, zauważyć należy, iż osoby te posiadają nieruchomości położone na obszarze Sołectwa Wrzesiny, a co za tym idzie zachodzi w odniesieniu do wyżej wskazanych osób przesłanka lokalizacji ich życiowej aktywności we Wrzesinach.

Nadto, z uwagi na specyfikę wyborów do organów jednostek pomocniczych, jakimi są bez wątpienia sołectwa oraz z uwagi na relacje panujące wewnątrz społeczności zamieszkujących sołectwo, nie podobna przyjąć, by jako kandydaci do organów sołectwa zgłoszone zostały i wybrane osoby nieznanne wyborcom lub też nie biorące udziału w życiu społeczności. Przeczą temu zarówno zasady logicznego rozumowania, jak i względy doświadczenia życiowego.

Zapłaty Rady Gminy Brzeźnica w tym zakresie nie zmieni subiektywne przekonanie wąskiego grona mieszkańców Sołectwa, niezadowolonych z wyników wyborów. Bowiern jak wskazuje treść oświadczeń tych osób, fakt poparcia protestu wynika z ich subiektywnego przekonania.

W tym miejscu należy podkreślić, iż nie umknęło Radzie Gminy Brzeźnica, iż dwie spośród osób popierających protest nie były obecne na Zebraniu Wiejskim w dniu 06 lutego 2015 roku, zaś kolejna osoba wycofała swoje poparcie z uwagi na działanie pod wpływem emocji, co wskazywać może, iż protest ów był przez kogoś inspirowany.

W odniesieniu do zarzutu uczestniczenia w Zebraniu Wiejskim w dniu 06 lutego 2015 roku osób, które rzekomo spożywały alkohol, co wpłynąć miało na wynik wyborów, w ten sposób, że głosy oddane przez te osoby byłyby nieważne, zważyć należy, iż zarzut ten nie został ponad wszelką wątpliwość potwierdzony.

Wprawdzie z treści oświadczeń niektórych osób oraz wyjaśnień złożonych przez osoby przesłuchane przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Brzeźnica wynika, iż na sali wyczuwalna była woń alkoholu, to jednak okoliczność ta nie znajduje odzwierciedlenia w protokole Zebrania Wyborczego z dnia 06 lutego 2015 roku. Uniemożliwia to w chwili obecnej ustalenie osób nietrzeźwych, ilości tych osób, stanu ich nietrzeźwości, a w konsekwencji wpływu oddanych przez te osoby głosów na wyniki wyborów. Zaznaczyć także należy, iż w głosowaniu na Sołtysa oddane zostały 4 głosy nieważne, w głosowaniu do Rady Sołectkiej oddano 2 głosy nieważne, zatem nie jest wykluczone, że głosy te oddały osoby nietrzeźwe, o ile takie w ogóle znajdowały się na Zebraniu Wyborczym.

Okoliczność ta mogłaby zostać wyjaśniona, gdyby fakt ten został zgłoszony w przed głosowaniem lub bezpośrednio po nim, a osoby, co do trzeźwości których zachodziła uzasadniona wątpliwość, zostałyby zbadane przez uprawnione organy. Okoliczności tej jednak nie wyjaśniono w trakcie Zebrania Wyborczego, co uniemożliwia aktualną weryfikację zasadności zarzutu wysuniętego w proteście.

Należy także zauważyć, iż Wnioskodawcy – składający protest brali udział w Zebraniu Wyborczym i nie zgłaszali wówczas żadnych zarzutów.

Mając powyższe na uwadze Rada Gminy Brzeźnica uznaje protest wyborczy złożony przez

Zenobię Stolarz, Annę Jesionowską, Leszka Szustakowskiego, Bożenę Telewa, Elżbietę Przygodę, reprezentowanych przez pełnomocnika – adwokata Marzenę Iwanowicz, za bezzasadny, co skutkuje jego odrzuceniem.